

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XXXIX, ЧИСЛО 90. ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ., ПОНЕДІЛОК, 19-го ЦВІТНЯ, 1921.

VOL. XXXIX, No. 90. JERSEY CITY, N. J., MONDAY, APRIL 19, 1921.

THREE CENTS

Президент Гардінг обгово- рює тяжку ситуацію амери- канських залізниць.

ВАШИНГТОН, Д. К., 16. цвітня. — На вчорашньому засіданні кабінету президент Гардінг обговорював з міністрами питання теперішніх нездорових відносин на залізничних в Злучених Державах.

Обговорювано постанову Залізничної Робітничої Ради, яка відклала умови щодо платень робітникам на цілі Злучених Держав, від дня 1. липня с. р. Висловлено гадку, що це принищить значно до вирівняння труднощій в залізничній ситуації. Сподіваються, що до долагоді платень робітників прийде без страйків і без великого тертя між робітниками і залізничними компаніями.

На раді говорено, що за зниженням платень робітників мусять прийти скоро зниження перевозних цін на залізничних, бо тільки се може принищить до планесення промислового руху в Америці. Досі ціни перевозу уможовлявали транспорт сирих матеріалів і артикулів поживи, на чім терпить промисл і ціле населення ізза дорожжя життя.

ГУБЕР ЗА ЗНИЖКОЮ ПЕРЕВОЗНИХ ЦІН НА ЗАЛІЗНИЦЯХ.

ВАШИНГТОН, Д. К., 16. цвітня. — Міністер торгівлі Герберт С. Губер говорив учера перед конференцією американської фермерської федерації.

Він обговорював ситуацію на залізничних в Америці і заявив, що залізничні мусять обтягти транспортні ціни, бо се є конче для розвитку промислу і хліборобства в Злучених Державах.

ЗАЛІЗНИЧНІ КОМПАНІЇ ХОДЯТЬ ОБТЯГТИ РОБІТНИКАМ З ПЛАТЕНЬ 300 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

НЬЮ ЙОРК, Н. Й., 15. цвітня. — Проголосило Залізнично Робітничою Радою Злучених Держав відкликання з днем 1. липня с. р. умови щодо платень залізничних робітників, викликаючи велике заінтересоване в промислових кругах Ньюторку.

Бізнесмени кажуть, що тепер кожда з 200 залізничних компаній в Злучених Державах буде окремо уможовляти щодо платень своїм робітникам, та що се зміняє прощається залізнична платня за рік \$300,000,000. Значить, вони, що се оживить промисловий рух в Америці? Згодитись люди киувати фонди на розвиток залізниць, бо теперішні власисті бондів уже скоро можуть сподіватись якихось зисків. Однак не сподіваються, аби знизка платень залізничних робітників мада уже скоро такій вплив, щоб компанії завели таксамо скорі знизку ціни перевозу і перевозу залізничників.

Самуїл Гомперс, президент Американської Федерації Праці, виступив проти цього рішення Залізничної Робітничої Ради, заявляючи, що його подиктували великі бізнеси.

НЕДОЛЯ МЕТАЛЕВИХ РОБІТНИКІВ.

ВАШИНГТОН, Д. К., 15. цвітня. — Сьогодні зачалася тут конференція ексекүтивної ради національних та міжнародних організацій робітників сталевого промислу.

М. Р. Тай, голова стоварищення залізних, сталевих і динових робітників, заявив, що справу зведення рих металевих робітників в один мусить ще на якийсь час відложити, поки відносини в металевому промислі не поліпшаться.

Він заявив, що ледви 30% робітників з його організації тепер працює і длатого, з неадастї праці, голд сподіватись тепер великого успіху в кампанії за об'єднанням всіх металевих робітників в юнії.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ОБМЕЖЕННЯ ВОЄННОЇ ФЛОТЫ.

ВАШИНГТОН, Д. К., 16. цвітня. — Конгресмен Раджез, республіканець із стейту Мессенсуець, член комісії заграничних справ, висв учера в палаті послав резолюцію, яка визнає президента Гардінга за пропосити Велику Британію, Францію, Італію і Японію на конференцію в справі обмеження будови нових воєнних кораблів.

В резолюції сказано, що поки сі принципи держави не згодяться на обмеження зоруження на водах, Америка не повинна мати воєнної флоты меншій від жадної ішої держави в світі.

ВІВІЯНІ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ФРАНЦІЇ.

ВАШИНГТОН, Д. К., 16. цвітня. — Французький надзвичайний посол до Америки, Рене Вівіян, розпрощався учера з президентом Гардінгом і державним секретарем Тюзом і вертається домія. До Франції віділе він на другий тиждень.

Вертаючись домія Вівіян заявив, що покине Америку з тимчасим переконанням, що Америка є приятелькою Франції, яке він має ціле своє життя.

АМЕРИКА НЕ ПОКИДАЄ ЄВРОПИ.

ВАШИНГТОН, Д. К., 16. цвітня. — В кругах бізнесу державного департаменту запевняють, що Злучені Держави відкинуть брати участь через своїх представників в міжнародних конференціях в Європі задля подогоди повоєнних відносин. Правительство Злучених Держав старати-меться не втягнутись зовандто в європейські справи, але одночасно стремігаться до охорони прав Америки при інших міжнародних справах.

НЕДОЛЯ ПІВ МІЛІОНА АМЕРИ- КАНСЬКИХ КЛЕРКІВ.

ВАШИНГТОН, Д. К., 15. цвітня. — Урядових робітників, клерків, скорб американського правительства платять дуже маало.

Тепер є у самім Вашингтоні 107,000 клерків, а разом з ними Америка має в цілій республіці і заграничею пів мільона своїх урядових робітників.

В 1893 році переписана платня американського клерка вносила річно \$1,096, а нині, по 28 літ, та платня вносить \$1,536.

На перший погляд виглядає, що американський клерк добувся за 28 літ ліпшої платні, але по правді він зійшов на гірше платню. Бо тепер за \$1,536 можна купити лише 54% того, що в 1893 році можна було купити за \$1,096. Се значить, що американський клерк тепер заробляє ледви трохи більше як 50% того, що заробляв американський клерк в 1893 році. Отже його платня тепер о половини меншя; він тепер два рази ближійший і два рази гірше жие.

Американські державні урядники се переважно нещасливі блді люди.

Досі про них ніхто не дбав ні не думав про їх долю. Щойно тепер відноситься голоси, щобі зайнялись поправою їх долі.

УХВАЛЕНО ПЕРЕВЕСТИ СЛІД- СТВО НАД ГОСПОДАРКОЮ МЕНОРА МІСТА НЬЮ ЙОРКУ.

ОЛБЕН, Н. Й., 15. цвітня. — Низша палата (есемблї) союму (легіслатури) стейту Нью Йорк прийняла сьогодні 101 голосом проти 40 резолюцію посла Маюра, яка домагається слідства над урядованим посадиною (менора) міста Нью Йорк, Дакна Ф. Гайлена. На кошти слідства ухвалено \$100,000.

Стейтвий сенат прийня уже був цю резолюцію перше.

Республіканці кажуть, що губернатор Міллера потвердить цю резолюцію і дооходжене зачеться дня 15. мая с. р.

В часі дискусії над сею резолюцією демократи закликали республіканців, що вони хотять переводити дооходжене для агітції проти демократа Гайлена в оснних виборах, Гайлена, що шкода викидати \$100,000, бо республіканці анічного проти Гайлена не викриють ані при виборах не виграють, отже ліпше вже ті гроші дати бідним ніж богатим адвокатам, що сужають політичним шляхом губернатора Міллера і других республіканців в стейті Нью Йорк.

Однак республіканські політикоиди, які в сенаті і в есемблї, вперлися при своїм і переперли постанову про слідство.

Вони мадали, що підстветво бідним більше може, бо вони великі надужити і виграють для Ньюторчан мільони долларів.

ТОМПЕРС ЖЕНИТЬСЯ НА СТАРІ ЛІТІ.

Самуїл Гомперс, президент Американської Федерації Праці, оголосив, що він заручився з панєю Гертуудою А. Гітс Найшелер.

Він має 71 літ, вона 38 літ. Весілле має бути в літі.

МОЛОДА МАТИ ГЕРОІНЯ.

З місцевости Вайт Плейкс, в стейті Нью Йорк, доносять про траку подію: Пані Норман Герлінг, із фарми на Ноланд сід Гартсейла Ровде, працювала в явливий влодарке в хаті, а її сніжок, що має рік і 3 місяці, зависив на ганку. Нараз він подівся і завчав мандрувати відкривати світ.

Ледви минуло кілька хвиль, як мати почула крик дитини. Вибігла в город і помітила відразу, що струди є відслонена. Прилетіла дити і побачила глибоку діжку і воду платте дитини. Студня мурована, глибока на 40 стіп, а в ній вода загрибана на 20 стіп; притім мурованка сізика і неагнута, але молодая дитка богаго не турбувалася, а митт конинулася лізи длати в студню. Важко було її дратуватися, але таки добулася скоро до води; вона дитину на руку за живит, щоби витрясти з неї воду і так з дитиною в руці знову видрафала сірку з глибокої студії. Принесла сина до хати і привернула свого молодого винахідника до нормального стану.

Судяи роблять заходи, щоби пані Герлінг дістала нагороду з Фонду Гері Карнегі.

ПРОСИТЬ ГАРДІНГА ОГЛЯДАТИ ФЛОТУ НА УКРАЇНСЬКІЙ ВЕЛИКДЕНЬ.

ВАШИНГТОН, Д. К., 16. цвітня. — Міністер американської воєнної флоты, Денбі, запросив президента Гардінга, щоби прибув на 1. мая с. р. коло берегів Верджинї оглядати атлантицьку флотю.

Се була би перша нагода президента яко головного команданта американської воєнної флоты оглядати гордість американського народу на водах.

ПЛЯНИ ФРАНЦІЇ ЩОДО ВОЄННОЇ ФЛОТЫ.

Фінансовий комітет французької палати посів попросив посла Шанелелана, щоби він виготовив додатковий рапорт про пляни французького уряду щодо воєнної флоты. Після предложеного рапорту Франція думає будувати 4 великі кружалька, перемітати одного кружалька на корабель, з кожного би могли випустити більшість ті атакі, побудувати шість торпедових, 12 торпедових людей, 6 підводних суден великого типу і 6 підводних суден малого типу. Випадок на сі кораблі має вносити понад 700 мільонів франків.

ПОЛЬСЬКИЙ ТЕРОР В СХІДНІЙ ГАЛІЦІНІ.

В Задворі, повіту Перемішчині, польська учителька Герміна Гайна та директор школи Дуніч побіди до крові 8-літнього Павла Струтинського, котрий не хотів співати якоїсь польської патріотичної пісні. Хлопчина від побов захорів і лежить в ліжку.

ПОЛЬСЬКА ГОСПОДАРКА.

«Кур'єр Подлянський» доносить з Кракова, що там арештовано якусь Маргарету Сікора з Подгуржа, котра хотіла купити в об'їв-ляску масу фальшованих 500 маркових банкнот.

Отруженій карий суду в Варшаві засудив на смерть якогось польського урядника в міністерстві народного здоров'я, якого крадіє державної власности.

ВИДУСТИЛИ НА ВОЛЮ КОЖЬКОХ УКРАЇНСЬКИХ ТЕОЛОГІВ.

По довгих зусиллах вдалося греко-католицькому єпископатові у Львові вистаритись випущення на волю кільканайків українських теологів з табору пільників в Тухель, на Помор'ї, щоби могли даї вести свої студії.

МІСТО ЖИВІВ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, АЛЕ НЕ БЕЛЯІ.

«Кур'єр Львовський» доносить, що тепер відбуваються на схід від дороги, що веде із Львова до Стрия, на полях сіл Соколинки, Жуборі, Великої Солонки, великі вприви польської артилерії в стріляно остріми набоми. Щоби успокоити звышське населення, перед можливи занепокоєнем, польські власти видали острережене до населення міста Львова.

РОМУНЬЩЕНС БУКОВИНИ.

Як доносить з Черновців, в усіх українських народних школах на Буковині зведено з днем 1. сїчня сего року примусову науку ромуноцької мови. Українську гімназію в Кіцмани також зромуночили, хоч в околїчї нема ніяких Ромуноцьких. Зромуночені школи українське населення бойкотує.

ПОЛЬЩА НЕ ЛЯПНІТЬСЯ ДО КУПІ.

Як подає варшавська газета «Пісгелюнда Вечорній», у Варшаві відбулася дня 23. марта нарада польських посів в справі автономії для Познанщини, котрої домагаються дуже мешканці сіс часті Польщі.

ЧИСЛО УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСК В ПОЛЬСЬКИХ ТАБОРАХ ІНТЕРНОВАНИХ.

Як подає краківська газета «Нова Фортема», число українських війск, інтернованих в польських таборах, вносить понад 18,000.

ЗНОВ МАЛОПОЛЬСЬКА.

Як доносить «Український Вістник», польські старства в Східній Галичині вислали до великої греко-католицьких парохіальних урядів прикази, щоби на будуче на метриках не писати під рубрикою «краї» не Галичина, але Малопольська.

ПОЛЬЩА ДУШІТЬ ЖИДІВ.

Правительственный комісар польського уряду видав розпорядження, на основі котрого забороняється видавати жидівській газеті «Уздер Геланд» (Наша Дума). Друкарство і редакція опечатано урядово.

ЗНОВ ПОЛЬСЬКІ ПЕРОВОЗНІ ЛІГІ НАРОДІВ.

«Кур'єр Львовський» висловлює побованення з приводу скликання Лїгово Народів перовозної лігї до міста Барселюни в Еспанії. Се газета побовуєст се жаряти тому, бо на ній мається говорити про зрелення ріки Висли мекіларжавною дорогою, так як сего дуче домагаються Чехословацїна та Англія, а також тому, що на тій нараді мають бути присутні представствї Німеччини та Литви.

Генеральний страйк в Англії Відкликаний.

МАЙНЕРИ БУДУТЬ МУСИЛИ БОРОТИСЯ САМІ.

ЛОНДОН, 15. цвітня. — Після двацять чотирох годин прикрого завшання та непевности, справа загального страйку в Англії взяла несподіваний оборот: Потрійний Союз оголосив, що він відкликає загальний страйк залізничик і перовозних робітників, котрі мали застрайкувати, щоби помогти майнерам. Супроти цієї постанови майнери будуть мусили боротись самі.

ВІСТКА ПРИЙШЛА, ЯК ДЛЯ УРЯДУ НАДІЇ НЕ БУЛО.

Ще пів години перед завром Потрійного Союзу Ллойд Джордж з'явився в парламенті і заявив послам, що майнери госуовали проти пропосити секретаря федерації своїх юнії та що вони постановили відкинути запропоновану ним конференцію про тимчасову угоду між страйкарями та властїтетними майн. Завдалось, що девять мільонів англійських робітників стоїть збитою масою за майнерами та що генеральний страйк неминучий. Тоді й прийшла вістка, що залізничні та перовозні юнії не відуть на страйк.

ПРИЧИНОЮ ВІДКЛИКАННЯ СТРАЙКУ НЕЗГОДА МЕЖИ ЮНІЙНИМИ ФЕДЕРАЦІЯМИ?

Офіційального пояснення до сего кроку перовозних та залізничних юнії не подано. Однак загально поясняють собі сеї крок в той спосіб, що перовозні та залізничні робітники є того переконання, що майнери не добре зробили, відкликаючи пропозитї на конференції. Робітничі часись «Ді Дейл Герала» каже, що іла організація Потрійного Союзу не дописала, і радить починати організацію зі споду наоно.

ДРУГІ СТРАЙКИ ДЛЯ СИМПАТІ ТАКОЖ КІНЧУТЬСЯ.

Зараз це оголошено в стейті Потрійного Союзу про відкликання страйку те саме зробили другі організації, котрі перетин завязали за страйком сі симпатї. Так, приміром, лондонський окружний комітет електричних промислових юнії поручив вечером своїм робітникам вертати до роботи. Юнії фарменів та моряків також госуовали за поворотом до роботи.

ПОЗИЦІЯ АНГЛІЙСЬКОГО УРЯДУ.

Майже всі більші англійські, засорисні, діяловують звано або скрито радість, що в Англії зринула велика криза та чи не найбільшій суспільній боротьбі. Котрі сего з усіх часописин, навіть з тих, що стоїть за Ллойдом Джорджем, видно, що вони вдоволені з того, що ситуація змінилася без заслуги Ллойда Джорджа.

САБОТАЖ І РАБУНКИ ПО ШКОТСЬКИХ МАЙНАХ.

ЛОНДОН, 15. цвітня. — Власти поліцейні в різних частях Шотландії доносять про напади на майни, рабунки вугля, зловисні ушкодження копаель майнерами. З Файфшир доносить, що майнери і їх родичи забрали з майн вугля на варті 15,000 фунтів стерлінгів (коло 45,000 долларів). Вони забрали все вугле, що стояло у возах коло майни. Іх захоплене супроти поліції ті війська було визваваче.

ЗАВ'ЯТІ БОРОТЬБА МЕЖИ ПАРТІЯМИ ПО ВСІЙ ІТАЛІЇ.

РИМ, 15. цвітня. — З усіх сторін Італії доносять, що соціалісти та скрайні націоналісти, так звані Фашісти, поорганізували і ведуть завзвату боротьбу проти себе.

На вулицях міста Латорно (Ліворно) прийшло в четвер до кровової кількогадинної боротьби межі комуністами та Фашіст. Фашістам помагала поліція. В битві ужиано револьверів і палок, а мешканці домія кидали ріжкими предметами на беручих участь у вулицній боротьбі. В місті Плаз жинки напали на комуністичного редактора Коміте і бігли його вистригати з револьверів за те, що він нападів на них в своїй часисині, а потім не хотів містити спростованя. Віддал Фашістів помашурвав з міста Аренцо до недалекого села Сан Сепольєре і напав там на чалату праці; нападуючі здерали зі стін образи Ленніа і Троцького і спалили їх, а портретам Машині і Гарті балді, італійських патріотів, нічого не зробили. В одній місті Фашісти напали на святого музика Пьетро Маскані, котрий є соціалістичним послом до Італійського парламенту, і примусили його підписати умови, що на будуче він буде особисто відповідати за соціалістичні напад.

ФРАНЦІЯ МАЄ ЗАНЯТИ РУР, ЯК НІМЕЧЧИНА НЕ ЗАПАЛІТЬ ВІДШКОДОВАННЯ.

ПАРІЖ, 15. цвітня. — Французьке правительство постановило зняти військом цілія німецької промисловий округ Рур, а крім сего надложити великі платки на експорт з Німеччини, як що Німеччина не заплатити на 1. мая повожної суми на конто 12 мільярдів марок відшкодованя, якої домагаються всі ті німці.

Генерал Фомі з'явився на засіданні кабінету міністрів і предложив подробичний план окупації.

ФРАНЦІЯ ОСТЕРГІЄ АВСТРІЮ ПРОТИ ЗЛУКИ З НІМЕЧЧИНОЮ

ПАРІЖ, 15. цвітня. — Французький представствї в Австрії передав від імені французького уряду отставку Австрії, що Франція лодже велику рожні Австрії, як Австрія не покине всіляк злуку з Німеччиною. Англійський та італійський представствї зложили завву, що вони гратяться на завву Франції.

